

KLASIFIKACIJA VOZILA

- Radna verzija

PRILOG I

KLASIFIKACIJA VOZILA, TERMINI I DEFINICIJE

Ova klasifikacija vozila sadrži odredbe koje su u skladu sa aktima:

- Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE):
  - konsolidovana (ujedinjena) rezolucija (odluka) o konstrukciji vozila Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Evropu (R.E.3), **Consolidated Resolution on the Construction of Vehicles (R.E.3)**
  - ECE pravilnik broj 36 o jedinstvenim odredbama o homologaciji velikih vozila za prevoz putnika s ozirom na njihovu opštu konstrukciju
  - ECE pravilnik broj 52 o jedinstvenim odredbama o homologaciji M2 i M3 vozila malog kapaciteta s ozirom na njihovu opštu konstrukciju
  - ECE pravilnik broj 107 o jedinstvenim odredbama o homologaciji vozila kategorije M2 i M3 s ozirom na njihovu opštu konstrukciju
- Evropske unije:
  - EU Uredbe:
    - **Uredba Evropskog parlamenta i Vijeća, broj 167/2013 o homologaciji i nadzoru tržišta traktora za poljoprivredu i šumarstvo**
    - **Uredba Evropskog parlamenta i Vijeća, broj 168/2013 o homologaciji i nadzoru tržišta vozila na dva ili tri točka i četverocikala**
  - EU Direktive:
    - **Direktiva Evropskog parlamenta i Vijeća, broj 2007/46/EZ o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sistema, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila**
- Bosne i Hercegovine:
  - **Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini**
  - **Pravilnik o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uslovima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima**
  - **BAS ISO 3833:2003 – Cestovna vozila - Tipovi - Termini i definicije**

Svaka promjena, izmjena i dopuna navedenih akata, podrazumijeva i usklađivanje klasifikacije vozila na području Bosne i Hercegovine.

Za vozila, koja su kategorisana prema prethodnoj klasifikaciji vozila, usklađivanje sa ovom klasifikacijom će obavljati stanice za tehnički pregled vozila bez prethodnog certificiranja u vrijeme kada nadležno tijelo za registraciju vozila izdaje novu Potvrdu o registraciji vozila zbog potpunosti stare.

Vozila specijalne namjene – SD Pogrebno vozilo, kojima se mijenja kategorija vozila (iz kategorije teretno vozilo u kategoriju putničko vozilo) promjenu klasifikacije vrše stanice tehničkog pregleda bez prethodnog certificiranja u vrijeme kada nadležno tijelo za registraciju vozila izdaje novu Potvrdu o registraciji vozila zbog potpunosti stare. Pri tom se mijenja i vlasnička knjižica.

1. MOTOCIKLI, TRICIKLI I ČEVEROCIKLI

Vozila kategorije L: motorna vozila na dva ili tri točka, kao i četverocikli

Motorno vozilo na dva točka podrazumijeva vozilo na dva točka na motorni pogon, uključujući bicikle s pomoćnim motorom, mopede na dva točka i motocikle na dva točka;

Motorno vozilo na tri točka ili **tricikl** podrazumijeva motorno vozilo na tri točka koje ispunjava klasifikacijske kriterije za vozila kategorije L5e;

Četverocikl znači vozilo s četiri točka koje ispunjava klasifikacijske kriterije za vozila kategorije L6e ili L7e;

Dvostruki točkovi podrazumijeva dva točka ugrađena na istu osovinu koji se smatraju jednim točkom, pri čemu je udaljenost središta njihovih područja dodira s tlom jednaka ili manja od 460 mm;

Vozila kategorije L se dijele u sljedeće grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L1e-L7e	Sva vozila kategorije L	(1) dužina $\leq 4\ 000$ mm ili $\leq 3\ 000$ mm za vozilo L6e-B ili $\leq 3\ 700$ mm za vozilo L7e-C, i (2) širina $\leq 2\ 000$ mm ili $\leq 1\ 000$ mm za vozilo L1e ili $\leq 1\ 500$ mm za vozilo L6e-B ili L7e-C i (3) visina $\leq 2\ 500$ mm i
Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L1e	Moped - Lako motorno vozilo na dva točka	(4) dva točka i motorni pogon i (5) radna zapremina motora ≤ 50 cm ³ , ako je dio konfiguracije pogona vozila motor s unutrašnjim sagorijevanjem s vanjskim izvorom paljenja, i (6) najveća konstrukcijski određena brzina vozila ≤ 45 km/h i (7) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ $\leq 4\ 000$ W i (8) najveća dozvoljena masa = tehnički dozvoljena masa prema podacima proizvođača i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L1e-A	Bicikl s pomoćnim motorom	(9) bicikli, konstruisani za upotrebu pedala, opremljeni pomoćnim pogonom, čija je glavna namjena pomoći pri pogonu na pedale, i (10) izlazna snaga pomoćnog pogona se smanjuje pri brzini vozila ≤ 25 km/h i (11) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ $\leq 1\ 000$ W i

		(12) bicikl s motorom s tri ili četiri točka, koji ispunjava posebne dodatne kriterije za razvrstavanje u potkategorije od (9) do (11) smatra se tehnički ekvivalentom vozilu L1e-A na dva točka.
L1e-B	Moped sa dva točka	(9) sva druga vozila kategorije L1e, koje nije moguće razvrstati u skladu s kriterijima od (9) do (12) za vozilo L1e-A. (brisati crveni tekst ako se briše L1e-A)
Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L2e	Laki tricikl - Moped na tri točka	(4) tri točka i motorni pogon (5) radna zapremina motora $\leq 50 \text{ cm}^3$, ako je dio konfiguracije pogona vozila motor s unutrašnjim sagorijevanjem s vanjskim izvorom paljenja, i (6) najveća konstrukcijski određena brzina vozila $\leq 45 \text{ km/h}$ i (7) najveća trajna nazivna ili neto snaga (1) $\leq 4\,000 \text{ W}$ i (8) masa vozila u voznom stanju $\leq 270 \text{ kg}$ i (9) opremljen najviše sa dva sjedišta, uključujući sjedište vozača, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L2e-P	Laki tricikl - Moped na tri točka za prijevoz putnika	(10) vozilo L2e osim vozila koja ispunjavaju posebne kriterije za razvrstavanje kao vozilo L2e-U.
L2e-U	Laki tricikl - Moped na tri točka za prijevoz tereta	(10) isključivo konstruiran za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koji ispunjava sljedeće kriterije: (a) dužina tovarnog prostora X širina tovarnog prostora $\geq 0,3 \times$ dužina vozilo X najveća širina vozilo ili (b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i (c) konstruisano s površinom tovarnog prostora, koja je pregradom jasno odvojena od prostora za putnike, i (d) površina tovarnog prostora može prenositi najmanju zapreminu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm.
Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L3e (2)	Laki motocikl - Motocikl na dva točka	(4) dva točka i motorni pogon i (5) najveća masa = tehnički dozvoljena masa prema podacima proizvođača, i (6) vozilo na dva točka ne može biti razvrstano kao vozilo kategorije L1e.
Potkategorij	Naziv	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije

e	potkategorije	
L3e-A1	Motocikl male snage	(7) radna zapremina motora $\leq 125 \text{ cm}^3$, i (8) najveća trajna nazivna ili neto snaga $(^1) \leq 11 \text{ kW}$ i (9) omjer snaga $(^1)/\text{masa} \leq 0,1 \text{ kW/kg}$.
L3e-A2	Motocikl srednje snage	(7) najveća trajna nazivna ili neto snaga $(^1) \leq 35 \text{ kW}$ i (8) omjer snaga $(^1)/\text{masa} \leq 0,2 \text{ kW/kg}$, i (9) nije opremljen motorom čija je snaga uvećana za više od dvostruke njegove osnovne trajne nazivne ili neto snage $(^1)$, i (10) vozilo L3e koje se ne može razvrstati prema dodatnim kriterijima (7), (8) i (9) vozila L3e-A1 za razvrstavanje u potkategorije.
L3e-A3	Motocikl velike snage	(7) sva druga vozila L3e, koje nije moguće razvrstati u skladu s kriterijima za razvrstavanje vozila L3e-A1 ili L3e-A2.
Potpotkategorija	Naziv potpotkategorije	<i>Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potpotkategorije osim kriterija za razvrstavanje u potkategorije vozila</i> L3e-A1 ($\leq 125 \text{ cm}^3$, $\leq 11 \text{ kW}$) L3e-A2 ($\leq 35 \text{ kW}$) ili L3e-A3 ($> 35 \text{ kW}$)
L3e-AxE (x=1, 2 ili 3)	Motocikli Enduro	(a) visina sjedišta $\geq 900 \text{ mm}$ i (b) najmanja udaljenost od tla $\geq 310 \text{ mm}$ i (c) ukupni omjer prenosa u najvišem stepenu prenosa (primarni omjer prenosa $\times$ sekundarni omjer prenosa u najvišem stepenu prenosa $\times$ konačni prenosni omjer pogona) $\geq 6,0$ i (d) masa vozila plus masa pogonskog akumulatora u slučaju električnog ili hibridnog pogona $\leq 140 \text{ kg}$ i (e) nema sjedišta za putnika.
L3e-AxT (x=1, 2 ili 3)	Motocikli Trial	(a) visina sjedišta $\leq 700 \text{ mm}$ i (b) najmanja udaljenost od tla $\geq 280 \text{ mm}$ i (c) kapacitet rezervoara za gorivo $\leq 4 \text{ litre}$, i (d) ukupni omjer prenosa u najvišem stepenu prenosa (primarni omjer prenosa $\times$ sekundarni omjer prenosa u najvišem stepenu prenosa $\times$ konačni prenosni omjer pogona) $\geq 7,5$ i (e) masa vozila $\leq 100 \text{ kg}$ i (f) nema sjedišta za putnika.
Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L4e	Motocikl na dva točka s bočnom prikolicom	(4) osnovno vozilo na motorni pogon, koje ispunjava kriterije za razvrstavanje u kategoriju i potkategorije vozila L3e, i (5) osnovno vozilo na motorni pogon opremljeno jednom bočnom prikolicom, i (6) s najviše četiri sjedišta uključujući vozača na motociklu s bočnom prikolicom, i (7) najviše dva sjedišta za putnike u bočnoj prikolici, i (8) najveća masa = tehnički dozvoljena masa prema podacima proizvođača.

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L5e	Motorni tricikl	(4) tri točka i motorni pogon i (5) masa vozila $\leq 1\ 000$ kg, i (6) vozilo na tri točka koje ne može biti razvrstano kao vozilo L2e, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L5e-A	Tricikl	(7) vozilo L5e drukčije od onih koja ispunjavaju posebne kriterije za razvrstavanje za vozilo L5e-B, i (8) s najviše pet sjedišta uključujući sjedište vozača.
L5e-B	Teretni tricikl	(7) konstruisan kao vozilo za prijevoz tereta koje je značajno po zatvorenom vozačkom i putničkom prostoru, dostupnom s najviše tri strane, i (8) opremljeno najviše sa dva sjedišta uključujući sjedište vozača, i (9) isključivo konstruisano za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koje ispunjava sljedeće kriterije: (a) dužina tovarnog prostora $\times$ širina tovarnog prostora $\geq 0,3 \times$ dužina vozilo $\times$ najveća širina vozilo ili (b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i (c) konstruisanog tovarnog prostora, koji je pregradom jasno odvojena od prostora za putnike, i (d) površina tovarnog prostora koja može prenositi najmanju zapremninu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm.
Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L6e	Laki četverocikl	(4) četiri točka i motorni pogon i (5) najveća konstrukcijski određena brzina vozila ≤ 45 km/h, i (6) masa vozila u voznom stanju ≤ 425 kg, i (7) radna zapremina motora ≤ 50 cm ³ , ako je motor s unutrašnjim sagorijevanjem s vanjskim izvorom paljenja; ili radna zapremina motora ≤ 500 cm ³ ako je motor s unutrašnjim sagorijevanjem sa kompresijskim paljenjem , (8) opremljen najviše sa dva sjedišta, uključujući sjedište vozača, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L6e-A	Laki cestovni četverocikl	(9) vozilo L6e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L6e-B, i (10) najveća trajna nazivna ili neto snaga (1) $\leq 4\ 000$ W.
L6e-B	Laki	(9) zatvoren prostor za vozača i putnike dostupan s

	poluzatvoreni četverocikl	najviše tri strane, i (10) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 6 000 W, i
<i>Potpotkategorija</i>	<i>Naziv potpotkategorije</i>	<i>Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potpotkategorije osim kriterija za potkategoriju vozila L6e-BU</i>
L6e-BP	Laki poluzatvoreni četverocikl za prijevoz putnika	(11) vozilo L6e-B uglavnom konstruisano za prijevoz putnika i (12) vozilo L6e-B drukčije od onih koja ispunjavaju posebne kriterije za razvrstavanje za vozilo L6e-BU.
L6e-BU	Laki poluzatvoreni četverocikl za prijevoz tereta	(11) isključivo konstruisano za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koje ispunjava sljedeće kriterije: (a) dužina tovarnog prostora x širina tovarnog prostora ≥ 0,3 x dužina vozila x najveća širina vozila ili (b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i (c) konstruisano s površinom tovarnog prostora, koja je pregradom jasno odvojena od prostora za putnike, i (d) površina tovarnog prostora koja može prenositi najmanju zapreminu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm.
Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
L7e	Teški četverocikl	(4) četiri točka i motorni pogon i (5) masa vozila: (a) ≤ 450 kg za prijevoz putnika; (b) ≤ 600 kg za prijevoz tereta. i (6) vozilo L7e koje ne može biti razvrstano kao vozilo L6e, i
<i>Potkategorije</i>	<i>Naziv potkategorije</i>	<i>Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije</i>
L7e-A	Teški cestovni četverocikl	(7) vozilo L7e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-B ili L7e-C i (8) vozilo konstruisano samo za prijevoz putnika i (9) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 15 kW, i
<i>Potpotkategorije</i>	<i>Naziv potpotkategorije</i>	<i>Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potpotkategoriju</i>
L7e-A1	Teški cestovni četverocikl A1	(10) najviše dva sjedišta u obliku sedla ⁽³⁾ uključujući sjedište za vozača, i (11) ručka za upravljanje
L7e-A2	Teški cestovni četverocikl A2	(10) vozilo L7e-A koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-A1 i (11) najviše dva sjedišta koja nisu u obliku sedla ⁽³⁾

		uključujući sjedište za vozača.
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L7e-B	Teški terenski četverocikl	(7) vozilo L7e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-C, i (8) klirens ≥ 180 mm, i
Potpotkategorije	Naziv potpotkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potpotkategoriju
L7e-B1	Terenski četverocikl	(9) najviše dva sjedišta u obliku sedla uključujući sjedište za vozača, i (10) opremljeno ručkom za upravljanje, i (11) najveća konstrukcijski određena brzina ≤ 90 km/h, i (12) omjer razmaka osovina i klirens ≤ 6 .
L7e-B2	Buggy s uporedno namještenim sjedištima	(9) vozilo L7e-B, koje nije vozilo L7e-B1, i (10) najviše tri sjedišta koja nisu u obliku sedla od kojih su dva postavljena uporedno, uključujući sjedište za vozača, i (11) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 15 kW, i (12) omjer razmaka osovina i klirens ≤ 8 .
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L7e-C	Teški poluzatvoreni četverocikl	(7) vozilo L7e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-B, i (8) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 15 kW, i (9) najveća konstrukcijski određena brzina ≤ 90 km/h, i (10) zatvoren prostor za vozača i putnike dostupan s najviše tri strane, i
Potpotkategorije	Naziv potpotkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potpotkategorije osim kriterija za potkategoriju vozila L7e-C
L7e-CP	Teški poluzatvoreni četverocikl za prijevoz putnika	(11) vozilo L7e-C koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-C, i (12) najviše četiri sjedišta koja nemaju oblik sedla uključujući sjedište za vozača.
L7e-CU	Teški poluzatvoreni četverocikl za prijevoz tereta	(11) isključivo konstruisano za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koje ispunjava sljedeće kriterije: a) dužina tovarnog prostora x širina tovarnog prostora $\geq 0,3$ x dužina vozila x najveća širina vozila ili b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i c) konstruisano s površinom tovarnog prostora, koja je pregradom jasno odvojena od prostora za putnike, i d) površina tovarnog prostora koja može prenositi

		najmanju zapremninu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm, i (12) najviše dva sjedišta koja nemaju oblik sedla uključujući sjedište za vozača.
Napomene: (¹) Granične vrijednosti za snagu zasniva se na najvećoj neprekidnoj nazivnoj snazi za vozila na električni pogon i najvećoj neto snazi za vozila pogonjena motorom s unutrašnjim sagorijevanjem. Pod masom se podrazumijeva masa praznog vozila s punim rezervoarom goriva, priborom i opremom predviđenim za vozilo. (²) Daljnje klasificiranje vozila L3e prema tome je li njegova konstrukcijska brzina vozila manja ili jednaka 130 km/h ili veća od 130 km/h nezavisno je o njegovom daljnjem klasificiranju prema radnom učinku pogona u razrede L3e-A1 (kod kojih vjerovatno nije moguće postići brzinu od 130 km/h), L3e-A2 ili L3e-A3. (³) Sedlo – oblik sjedišta na kojem se sjedi u položaju za „jahanje“.		

2. VOZILA ZA PREVOZ PUTNIKA

Kategorija M: motorna vozila sa najmanje četiri točka, koja služe za prevoz putnika.

Motorno vozilo znači svako vozilo s vlastitim pogonom koje ima najmanje četiri točka s najvećom konstrukcijskom brzinom koja prelazi 25 km/h;

Vozila kategorije M se dijele u tri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
M1	Putnički automobil	vozila namijenjena za prevoz putnika, koja, osim sjedišta vozača, imaju najviše osam sjedišta
M2	Autobus	vozila namijenjena za prevoz putnika, koja osim sjedišta vozača imaju više od osam sjedišta i čija najveća dozvoljena masa nije veća od 5 tona
M3	Autobus	vozila namijenjena za prevoz putnika, koja osim sjedišta vozača imaju više od osam sjedišta i čija je najveća dozvoljena masa veća od 5 tona

Vozila kategorije M2 i M3 se dijele u dvije podkategorije:

Kategorija	Naziv potkategorije	Naziv klase	Opšti kriteriji za razvrstavanje
M2 i M3	Veliki autobusi - vozila koja prevoze više od 22 putnika ne računajući vozača	Klasa I	(gradski autobus) vozilo ima sjedišta i prostor za putnike koji stoje i koji dopušta intenzivno kretanje putnika
		Klasa II	(međugradski autobus) vozilo je uglavnom konstruisano za putnike koji sjede, ali ima mogućnost za prevoz putnika koji stoje u prolazu između sjedišta i/ili u prostoru za stajanje koji ne prelazi širinu prostora dva dupla sjedišta
		Klasa III	(turistički autobus) vozilo konstruisano isključivo za putnike koji sjede
	Mali autobusi - vozila za prevoz do 22 putnika ne računajući vozača	Klasa A	vozila konstruisana za prevoz putnika koji stoje, a imaju i sjedišta
		Klasa B	vozila nisu konstruisana za prevoz putnika koji stoje

3. TERETNA MOTORNA VOZILA

Kategorija N: motorna vozila sa najmanje četiri točka, koja služe za prevoz tereta.

Vozila kategorije N se dijele u tri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
N1	Teretno vozilo	vozila namijenjena za prevoz tereta, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3,5 tona ($\leq 3,5$ tona)
N2	Teretno vozilo	vozila namijenjena za prevoz tereta, čija najveća dozvoljena masa prelazi 3,5 tona, ali nije veća od 12 tona ($> 3,5$ tona i ≤ 12 tona)
N3	Teretno vozilo	vozila namijenjena za prevoz tereta, čija najveća dozvoljena masa prelazi 12 tona (> 12 tona)

Kriteriji za razvrstavanje vozila u kategoriju N se nalaze u dodatku 1.

4. PRIKLJUČNA VOZILA

Kategorija O: priključna vozila (prikolice i poluprikolice), koja služe za prevoz tereta ili putnika, kao i za smještaj putnika.

Priključno vozilo znači svako vozilo bez vlastitog pogona koje je konstruisano i proizvedeno tako da ga vuče motorno vozilo.

Vozila kategorije O se dijele u četiri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
O1	Priključno vozilo	priključna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 0,75 tona ($\leq 0,75$ tona)
O2		priključna vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 0,75 tona, ali nije veća od 3,5 tona, ($> 0,75$ tona i $\leq 3,5$ tona)
O3		priključna vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 3,5 tona, ali nije veća od 10 tona, ($> 3,5$ tona i ≤ 10 tona)
O4		priključna vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 10 tona (> 10 tona)

5. TRAKTORI

Traktor znači svako motorno vozilo s točkovima ili gusjenicama za poljoprivredu i šumarstvo koje ima barem dvije osovine i najveću konstrukcijski određenu brzinu ne manje od 6 km/h, a čija je glavna funkcija u njegovoj vučnoj snazi i koje je posebno konstruisano za vuču, guranje, prijenos i pokretanje pojedine priključne vučene opreme konstruisane za rad u

poljoprivredi i šumarstvu, ili za vuču prikolica ili opreme za poljoprivredu i šumarstvo; može se prilagoditi za vuču tereta pri radu u poljoprivredi i šumarstvu i/ili može biti opremljeno jednim putničkim sjedištem ili s više njih.

Traktori se dijele u dvije grupe:

- traktori na točkovima – kategorija T i
- traktori na gusjenicama – kategorija C

5.1. TRAKTORI NA TOČKOVIMA

Kategorija T: obuhvata sve traktore na točkovima. Svaka kategorija traktora na točkovima dopunjena je na kraju indeksom „a” ili „b” u skladu s konstrukcijski određenom brzinom:

- „a” za traktore na točkovima s najvećom konstrukcijski određenom brzinom manjom ili jednakom 40 km/h;
- „b” za traktore na točkovima s najvećom konstrukcijski određenom brzinom većom od 40 km/h;

Vozila kategorije T se dijele u četiri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
T1	Traktor na točkovima	traktori na točkovima, s razmakom točkova na osovini najbližoj vozaču većim od 1150 mm, mase neopterećenog traktora u voznom stanju veće od 600 kg i klirens koji nije veći od 1000 mm
T2		traktori na točkovima, s razmakom točkova većim od 1150 mm, mase neopterećenog traktora u voznom stanju veće od 600 kg i klirens koji nije veći od 600 mm; kad je omjer visine težišta traktora (mjereno od tla) i srednje vrijednosti razmaka točkova svake osovine veći od 0,90, najveća konstrukcijska brzina je ograničena na 30 km/h
T3		traktori na točkovima s masom neopterećenog traktora u voznom stanju koja nije veća od 600 kg
T4		traktori na točkovima s posebnom namjenom:
		T4.1
	T4.2	kategorija T4.2 (vrlo široki traktori) obuhvata traktore za koje su značajne široke dimenzije i prvenstveno su

			namijenjeni za obrađivanje velikih poljoprivrednih površina
		T4.3	kategorija T4.3 (traktori s malim klirensom) obuhvata traktore s pogonom na četiri točka čija je priključna oprema namijenjena za upotrebu u poljoprivredi ili šumarstvu i koji su značajni po nosećem okviru, i opremljeni s jednim priključnim pogonskim vratilom čija tehnički dozvoljena masa (NDM) nije veća od 10 tona ili s više takvih vrtila, kod kojih je omjer te mase i najveće mase neopterećenog vozila u voznom stanju manji od 2,5, i imaju težište, izmjereno od tla pri upotrebi uobičajenih guma, na visini manjoj od 850 mm
T5			Traktori na točkovima najveće konstrukcione brzine veće od 40 km/h.

5.2. TRAKTORI NA GUSJENICAMA

Kategorija C: obuhvata traktore na gusjenicama koji su pogonjeni beskrajnim gusjenicama ili kombinacijom točkova i beskrajnih gusjenica, s potkategorijama određenim analogno kategoriji T1 – T4.

6. PRIKLJUČNA VOZILA ZA TRAKTORE (TRAKTORSKE PRIKOLICE)

Kategorija R: obuhvata priključna vozila za traktore (traktorske prikolice), koja služe za vučenje traktorom i namijenjeno je uglavnom za prijevoz tereta ili za obradu materijala. Svaka kategorija traktorske prikolice dopunjena je na kraju indeksom „a” ili „b” u skladu s njezinom konstrukcijski određenom brzinom:

- „a” za prikolice s najvećom konstrukcijski određenom brzinom manjom ili jednakom 40 km/h;
- „b” za prikolice s najvećom konstrukcijski određenom brzinom većom od 40 km/h;

Vozila kategorije R se dijele u četiri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
R1	Priključno vozilo za traktore (traktorske prikolice)	priključna vozila za traktore kod kojih zbir tehnički dozvoljenih masa po osovini ne prelazi 1,5 tona ($NDM \leq 1,5$ tona)
R2		priključna vozila za traktore kod kojih zbir tehnički dozvoljenih masa po osovini prelazi 1,5 tona, ali nije veći od 3,5 tona ($NDM > 1,5$ tona i $NDM \leq 3,5$ tona).
R3		priključna vozila za traktore kod kojih zbir tehnički dozvoljenih masa po osovini prelazi 3,5 tona, ali nije veći od 21 tonu ($NDM > 3,5$ tona i $NDM \leq 21$ tonu).
R4		priključna vozila za traktore kod kojih zbir tehnički dozvoljenih masa po osovini prelazi 21 tonu ($NDM > 21$ tonu).

7. PRIKLJUČNA VUČENA OPREMA (ZA TRAKTORE)

Kategorija S: obuhvata priključnu vučenu opremu (vozilo) koja se koristi u poljoprivredi ili šumarstvu, služi za vuču traktorom i namijenjena je prvenstveno za obradu materijala (zemljišta), mogu sadržavati platformu za prihvaćanje bilo kakvih alata i uređaja potrebnih za te namjene i privremeno skladištenje (pohranjivanje) bilo kojeg materijala proizvedenog ili potrebnog tokom rada. Svaka kategorija priključnu vučenu opreme dopunjena je na kraju indeksom „a” ili „b” u skladu s njezinom konstrukcijski određenom brzinom:

- „a” za priključnu vučenu opremu s najvećom konstrukcijski određenom brzinom manjom ili jednakom 40 km/h;
- „b” za priključnu vučenu opremu s najvećom konstrukcijski određenom brzinom većom od 40 km/h;

Vozila kategorije S se dijele u dvije grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opšti kriteriji za razvrstavanje
S1	Priključna vučena oprema (za traktore)	priključna vučena oprema kod koje zbir tehnički dozvoljenih masa po osovini ne prelazi 3,5 tona ($NDM \leq 3,5$ tona)
S2		priključna vučena oprema kod koje zbir tehnički dozvoljenih masa po osovini prelazi 3,5 tona ($NDM > 3,5$ tona)

8. TERENSKA VOZILA (DODATNO RAZVRSTAVANJE VOZILA)

Kategorija G: terenska vozila (*Off-Road Vehicles*) su vozila kategorije M ili N i imaju posebne tehničke karakteristike koje omogućavaju vožnju izvan kategorisanih cesta. Za te potkategorije vozila mora se dodati slovo „G” kao sufiks slovnobrojčanoj oznaci kategorije vozila.

Kriteriji za razvrstavanje vozila u potkategoriju terenskih vozila

- I. Vozila kategorija M1 ili N1 razvrstavaju se u potkategoriju terenskih vozila ako istovremeno zadovoljavaju sljedeće uslove:
  - (a) najmanje jedna prednja i najmanje jedna zadnja osovina su izvedene za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna osovina isključiti;
  - (b) ugrađen je najmanje jedan mehanizam za blokiranje diferencijala ili mehanizam sa sličnim dejstvom;
  - (c) mogu, kao vozilo bez prikolice, savladati uspon od najmanje 25 %;
  - (d) zadovoljavati pet od ovih šest zahtjeva:
    1. ugao prednjeg prepusta mora biti najmanje 25 stepeni;
    2. ugao zadnjeg prepusta mora biti najmanje 20 stepeni;
    3. ugao kosine (prepreke – ramp angle) mora biti najmanje 20 stepeni;
    4. najmanja visina iznad stajne površine (klirens) ispod prednje osovine mora biti najmanje 180 mm;
    5. klirens ispod zadnje osovine mora biti najmanje 180 mm;
    6. klirens između osovine mora biti najmanje 200 mm.

- II. Vozila kategorija M2, N2 ili M3, čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 12 tona, smatraju se terenskim vozilima ako zadovoljavaju uslove propisane u tački (a) ili oba uslova propisana u tačkama (b) i (c):
- (a) sve njihove osovine su za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna ili više pogonskih osovina isključiti;
  - (b)
    - 1. najmanje jedna prednja i najmanje jedna zadnja osovina su oblikovane za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna pogonska osovina isključiti;
    - 2. ugrađen je najmanje jedan mehanizam za blokiranje diferencijala ili mehanizam sa sličnim dejstvom;
    - 3. mogu kao vozilo bez prikolice savladati uspon od najmanje 25 %;
  - (c) zadovoljavati najmanje pet od ovih šest zahtjeva ako njihova najveća masa ne prelazi 7,5 tona, a najmanje četiri ako njihova najveća masa prelazi 7,5 tona:
    - 1. ugao prednjeg prepusta mora biti najmanje 25 stepeni;
    - 2. ugao zadnjeg prepusta mora biti najmanje 25 stepeni;
    - 3. ugao kosine mora biti najmanje 25 stepeni;
    - 4. klirens ispod prednje osovine mora biti najmanje 250 mm;
    - 5. klirens između osovina mora biti najmanje 300 mm;
    - 6. klirens ispod zadnje osovine mora biti najmanje 250 mm.
- III. Vozila M3 ili N3 čija najveća masa prelazi 12 tona smatraju se terenskim vozilima ako zadovoljavaju uslove propisane u tački (a) ili oba uslova propisana u tačkama (b) i (c):
- (a) sve njihove osovine su za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna ili više pogonskih osovina isključiti;
  - (b)
    - 1. najmanje pola osovine (ili dvije od tri osovine u slučaju vozila s tri osovine i *mutatis mutandis* u slučaju vozila s pet osovine) je oblikovana za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna pogonska osovina isključiti;
    - 2. ugrađen je najmanje jedan mehanizam za blokiranje diferencijala ili mehanizam sa sličnim dejstvom;
    - 3. mogu kao vozilo bez prikolice savladati uspon od najmanje 25 %;
  - (c) zadovoljavati najmanje četiri od ovih šest zahtjeva:
    - 1. ugao prednjeg prepusta mora biti najmanje 25 stepeni;
    - 2. ugao zadnjeg prepusta mora biti najmanje 25 stepeni;
    - 3. ugao kosine mora biti najmanje 25 stepeni;
    - 4. klirens ispod prednje osovine mora biti najmanje 250 mm;
    - 5. klirens između osovina mora biti najmanje 300 mm;
    - 6. klirens ispod zadnje osovine mora biti najmanje 250 mm.

Postupak za provjeru usklađenosti s geometrijskim zahtjevima iz ovog odjeljka propisan je u Dodatku 2.

9. VOZILA SPECIJALNE (POSEBNE) NAMJENE

Vozila za specijalne namjene: vozila kategorija M, N ili O s posebnim tehničkim karakteristikama koje im omogućuju obavljanje funkcije koja zahtijeva posebne prepravke i/ili posebnu opremu.

U specijalna vozila se ubrajaju:

Vozila specijalne namjene se dijele u sljedeće grupe:

Naziv specijalnog vozila	Kodna oznaka specijalnog vozila	Definicija specijalnog vozila
Motorno vozilo za stanovanje	SA	Vozilo kategorije M s prostorom za stanovanje koje sadrži najmanje sljedeću opremu: (a) sto i stolice; (b) prostor za spavanje koji je moguće izvesti iz sjedišta; (c) opremu za kuhanje; (d) skladišni prostor (spremište, ostava). Ova oprema mora biti čvrsto pričvršćena u prostoru za stanovanje. Međutim, sto može biti izveden tako da je jednostavno uklonjiv.
Blindirano vozilo	SB	Vozilo namijenjeno zaštititi putnika i/ili tereta koji se prevoze, opremljeno oplatom neprobojnom za metke.
Ambulanta – Vozilo hitne pomoći	SC	Vozilo kategorije M, namijenjeno za prevoz bolesnih ili povrijeđenih osoba i koje je posebno opremljeno za tu namjenu.
Pogrebno vozilo	SD	Vozilo kategorije M namijenjeno za prevoz umrlih osoba i koje je posebno opremljeno za tu namjenu
Vozilo pristupačno za invalidska kolica	SH	Vozilo kategorije M1 proizvedeno ili posebno prepravljeno za smještaj jedne ili više osoba koje sjede u svojim invalidskim kolicima pri prevozu cestom.
Kamp prikolica	SE	Vozilo kategorije O prema definiciji naziva u tački 3.2.1.3. standarda ISO 3833:1977.
Auto dizalica	SF	Vozilo kategorije N3 koje nije opremljeno za prevoz tereta, opremljeno dizalicom čiji je moment dizanja jednak ili veći od 400 kNm
Posebna grupa	SG	Vozilo posebne namjene koje nije obuhvaćeno niti jednom definicijom iz ovog odjeljka.
Potporna kolica	SJ	Vozilo kategorije O opremljeno sedlom za oslanjanje poluprikolice tako da istu pretvara u prikolicu.
Prikolica za prijevoz teških tereta	SK	Vozilo kategorije O4 namijenjeno za prevoz nedjeljivih tereta koji podliježu ograničenjima brzine i prevoza zbog njihovih dimenzija. Pod ovim nazivom su obuhvaćene i hidraulične modularne prikolice bez obzira na broj modula.

<p>Motorno vozilo za prijevoz posebnih tereta</p>	<p>SL</p>	<p>tegljač ili vučno vozilo kategorije N3, za poluprikolicu, koje zadovoljava sljedeće uslove:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) ima više od dvije osovine i barem polovina osovine (u slučaju vozila s tri osovine, dvije od tri, a <i>mutatis mutandis</i> u slučaju vozila s pet osovine) koje su konstruisane za simultani pogon, bez obzira na to može li se jedna pogonska osovina isključiti; (b) konstruisano je za vuču i guranje priključnog vozila kategorije O4 za prevoz vangabaritnog tereta; (c) ima motor snage minimalno 350 kW, i (d) može biti opremljeno dodatnom prednjom vučnom spojnicom za teške vučne mase.
<p>Nosač razne opreme</p>	<p>SM</p>	<p>terensko vozilo kategorije N (kako je definirano u tački 10.) koje je konstruisano i proizvedeno za vuču, guranje, prenos i stavljanje u pokret određene zamjenjive opreme,</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) koje ima najmanje dvije površine na koje se oprema može ugraditi; (b) koje ima standardizovana, mehanička, hidraulička i/ili električna sučelja (priključka) (npr. reduktori za oduzimanje snage) za napajanje i stavljanje u pokret navedene opreme; i (c) koje je usklađeno sa definicijom standarda ISO 3833-1977, tačka 3.1.4. (specijalno vozilo). <p>Ukoliko vozilo sadržava pomoćnu platformu za utovar, njezina maksimalna dužina ne smije prelaziti:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) 1,4 puta više od širine razmaka prednjih ili zadnjih točkova vozila, ovisno o tome koji je razmak širi u slučaju vozila s dvije osovine; ili (b) 2,0 puta više od širine razmaka prednjih ili zadnjih točkova vozila, ovisno o tome koji je razmak širi u slučaju vozila s dvije osovine

Dodatno razvrstavanje vozila prema obliku karoserije dato u tački 6. Priloga I: Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnja.

10. TERENSKA VOZILA SPECIJALNE NAMJENE

„*Terensko vozilo za specijalne namjene*” znači vozilo koje pripada kategoriji M ili N i ima posebne tehničke karakteristike iz tačke 8. i tačke 9.

Za te kategorije vozila mora se dodati slovo „G” kao sufiks slovnobrojčanoj oznaci kategorije vozila.

11. RADNE MAŠINE

Radna mašina je motorno vozilo namijenjeno za vršenje određenih specijalizovanih radova pri kretanju po putu ili terenu, vlastitim uređajima i opremom, koje po konstrukcionim osobinama ne može razviti brzinu veću od 30 km/h.

PRILOG II

OBLICI KAROSERIJA (TIPOVI NADGRADNJE) VOZILA I OBJAŠNJENJE (DEFINICIJE)

1. Vozila koja pripadaju kategoriji M1 i M1G

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
AA	Limuzina	Vozilo određeno u nazivu 3.1.1.1. norme ISO 3833:1977, koje je opremljeno najmanje s četiri bočna prozora.
	Limuzina kabriolet	Standard BAS ISO 3833:2003, definicija broj 3.1.1.2. Zatvoreni putnički automobil, sa mogućnošću pomjeranja dijela krova nazad, sa 4 ili više sjedišta u najmanje dva reda, sa 2 ili 4 bočnih vrata i sa 4 ili više bočnih prozora.
	Produžena limuzina (produženi sedan)	Standard BAS ISO 3833:2003, definicija broj 3.1.1.3. Zatvoreni putnički automobil sa 4 ili više sjedišta u najmanje dva reda, sa 4 ili 6 bočnih vrata i sa 6 ili više bočnih prozora. Iza prednjeg reda sjedišta može biti izvedena pregrada. Sjedišta ispred zadnjeg reda sjedišta mogu biti izvedena na preklapanje.
AB	Limuzina s (podiznim) zadnjim vratima	Limuzina prema definiciji u 1.1. sa zadnjim (petim) vratima na zadnjem kraju vozila.
AC	Karavan	Vozilo određeno u nazivu 3.1.1.4. norme ISO 3833:1977, koje je opremljeno najmanje s četiri bočna prozora.
AD	Kupe	Vozilo definirano u nazivu br. 3.1.1.5. norme ISO 3833:1977.
AE	Kabriolet	Vozilo definisano u nazivu br. 3.1.1.6. norme ISO 3833:1977. Kabriolet može biti i bez vrata.
AF	Višenamjensko vozilo	Vozilo, osim vozila AG i vozila navedenih pod AA do AE predviđenih za prijevoz osoba i njihove prtljage ili ponekad tereta, u jednom prostoru.
AG	Putnički pick-up	Vozilo u nazivu br. 3.1.1.4.1. norme ISO 3833:1977. Međutim, prostor za prtljagu mora biti potpuno odvojen od prostora za putnike. Osim toga, nije potrebno da referentna tačka položaja vozačkog sjedišta bude najmanje 750 mm iznad površine oslanjanja vozila.

2. Vozila koja pripadaju kategoriji M2, M3, i M2G, M3G

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
CA	Jedan nivo	Vozilo u kojem su prostori predviđeni za putnike raspoređeni na jednom nivou ili tako da ne predstavljaju dva nivoa koji leže jedan iznad drugog.
CB	Dva nivoa	Vozilo u kojem su prostori za putnike, najmanje u jednom dijelu, raspoređeni na dva nivoa, jedan iznad drugog, a prostori za putnike koji stoje nisu predviđeni na gornjem nivou (spratu);
CC	Zglobni, jedan nivo	Vozilo koje se sastoji od dva ili više krutih dijelova koji se mogu zakretati jedan u odnosu na drugi; prostori za putnike u svakom dijelu povezani su tako da se putnici mogu slobodno kretati između njih; kruti dijelovi su stalno spojeni tako da se mogu rastaviti samo pomoću naprava koje se uobičajeno mogu naći samo u radionici. Zglobni autobusi sastavljeni od dva ili više zglobno povezana nerazdvojiva dijela smatraju se jednim vozilom.
CD	Zglobni, dva nivoa	Vozilo koje se sastoji od dva ili više krutih dijelova koji se mogu zakretati jedan u odnosu na drugi; prostori za putnike u svakom dijelu povezani su najmanje na jednom nivou tako da se putnici mogu slobodno kretati između njih; kruti dijelovi su trajno spojeni tako da se mogu rastaviti samo pomoću naprava koje se uobičajeno mogu naći samo u radionici.
CE	Niskopodni, jedan nivo	Vozilo razreda I., II. ili A. kod kojeg je najmanje 35 % prostora koji je raspoloživ za putnike koji stoje (ili prednjeg dijela vozila kod zglobnih vozila, ili u njegovome donjem dijelu kod spratnih vozila) bez stepenica i dostupan je kroz najmanje jedna vrata za putnike.
CF	Niskopodni, dva nivoa	Vozilo razreda I., II. ili A. kod kojeg je najmanje 35 % prostora koji je raspoloživ za putnike koji stoje (ili prednjeg dijela vozila kod zglobnih vozila, ili u njegovome donjem dijelu kod spratnih vozila) bez stepenica i dostupan je kroz najmanje jedna vrata za putnike.
CG	Zglobni niskopodni, jedan nivo	Vozilo koje udružuje tehničke karakteristike CC i CE vozila.
CH	Zglobni niskopodni, dva nivoa	Vozilo koje udružuje tehničke karakteristike CD i CF vozila.
CI	Jedan nivo sa otvorenim krovom	Vozilo sa djelimičnim krovom ili bez krova.
CJ	Dva nivoa sa otvorenim krovom	Vozilo bez krova u cijelom ili dijelu njegovog gornjeg sprata.

CX	Autobusna šasija	Nepotpuno vozilo koje ima uzdužne nosače ili cijevnu konstrukciju šasije, pogonski sklop i osovine, a koje je predviđeno za kompletiranje s nadogradnjom i prilagođeno potrebama prevoznika.
----	------------------	--

3. Vozila koja pripadaju kategoriji N1, N2, N3, i N1G, N2G, N3G

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
BA	Kamion (teretno vozilo sa sandukom)	Vozilo koje je oblikovano i proizvedeno isključivo ili uglavnom za prijevoz tereta. Ono može vući i prikolicu.
BB	Furgon	Vozilo za prevoz tereta sa jedinstvenom karoserijom. Tovarni prostor je fiksnom pregradom odvojen od prostora za vozača.
BC	Tegljač (sa sedlom)	Vučno vozilo koje je oblikovano i proizvedeno isključivo ili uglavnom za vuču poluprikolica.
BD	Tegljač sa kukom (ili Vučno vozilo sa kukom)	Vučno vozilo koje je oblikovano i proizvedeno isključivo ili uglavnom za vuču prikolica osim poluprikolica.
BE	Teretni pick-up*)	Vozilo najveće dozvoljene mase koja ne prelazi 3 500 kg u kojem sjedeća mjesta i prostor za teret nisu u jedinstvenom prostoru.
BX	Šasija s kabinom	Nepotpuno vozilo koje ima kabinu (potpunu ili nepotpunu), uzdužne nosače šasije, pogonski sklop i osovine, a koje je predviđeno za kompletiranje s nadogradnjom i prilagođeno potrebama prijevoznika.

*) Vidi Dodatak 1.

Dodatno razvrstavanje teretnih motornih vozila prema obliku karoserije dato u tački 6. Priloga I: Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnja.

4. Vozila kategorije O

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
DA	Poluprikolica	Priključno vozilo koje je oblikovano i proizvedeno za priključivanje na tegljač (sa sedlom) ili na potporna kolica i da prenosi potpuno vertikalno opterećenje na vučno vozilo ili na potporna kolica. Vučna spojnica koja se upotrebljava za skup vozila sastoji se od kraljevog čepa (king pin – vučni svornjak) i sedla.

DB	Prikolica sa rudom	Prikolica koja ima najmanje dvije osovine, od kojih je barem jedna upravljana osovina: (a) opremljena vučnom napravom koja se može pomicati vertikalno (u odnosu na prikolicu); i (b) koja prenosi manje od 100 daN vertikalnog statičkog
DC	Prikolica sa središnjom osovinom	Prikolica čija je (su) osovina (osovine) postavljena (postavljene) blizu težišta vozila (kada je podjednako opterećena) tako da se samo statičko opterećenje, koje ne prelazi 10 % onoga koje odgovara najvećoj dozvoljenoj masi prikolice ili opterećenja od 1 000 daN (zavisi što je manje), prenosi na vučno vozilo
DE	Prikolica s krutom rudom	Prikolica s jednom osovinom ili grupom osovinama opremljena rudom koje, zbog njezine konstrukcije, prenosi na vučno vozilo statičko opterećenje koje ne prelazi 4 000 daN i koje ne potpada pod definiciju prikolice sa središnjom osovinom. Vučna spojnica koja se upotrebljava za skup vozila ne sastoji se od kraljevog čepa i sedla.

Dodatno razvrstavanje teretnih priključnih vozila prema obliku karoserije dato u tački 6. Priloga I: Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnja.

5. Oblik karoserija radnih mašina

Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
RADNA MAŠINA	Rovokopač	Samohodna radna mašina na gusjenicama ili točkovima kojim upravlja vozač ili radnik koji ga slijedi pješice. S prednje ili zadnje strane ima bagerski spoj i priključak, prvenstveno namijenjen neprekidnom iskopu rovova uz pomoć istovremenog pokretanja radne mašine.
	Utovarivač	Samohodna radna mašina na točkovima ili gusjenicama koji s prednje strane ima ugrađenu strukturu s utovarnom kašikom, koji tovari ili kopa kretanjem radne mašine unaprijed te podiže, prenosi i istovara materijal.
	Bager	Samohodna radna mašina na gusjenicama ili točkovima čija se gornja struktura može okretati u punom krugu te koji iskopava, podiže i istovara materijal kašikom pričvršćenom na krak i ruku ili teleskopski krak, dok šasija ili vozno postolje ostaju nepokretni tokom svih ciklusa mašinskog rada.

Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
	Buldožer	Samohodna radna mašina na točkovima ili gusjenicama za vuču ili guranje pomoću ugrađene opreme.
	Greder	Samohodna radna mašina na točkovima sa podesivim nožem smještenim između prednje i zadnje osovine, koji reže, prenosi i razastire materijal obično u svrhu izravnavanja.
	Skrejper	Radna mašina koja se koristi za struganje i uklanjanje površinskog materijala.
	Viljuškar	Viljuškar na točkovima s motorom s unutrašnjim sagorijevanjem, protutegovima i opremom za dizanje (toranj, teleskopska ili artikulirana ruka). To su: <ul style="list-style-type: none"> - teški terenski viljuškari (viljuškari na kotačima s protutezima prvenstveno namijenjeni radu na neuređenom, prirodnom i neprohodnom terenu npr. gradilišta), - ostali viljuškari s protutegovima, osim onih koji su posebno izgrađeni za rukovanje kontejnerima.
	Valjak	Radna mašina koja zbija materijal, npr. kamenu sitnež, zemljane ili asfaltne zastore, valjanjem, nabijanjem ili vibracijama radnog alata. Može biti na vlastiti pogon, vučeni, s operatorom koji hoda iza njega ili u obliku dodatka na noseću radnu mašinu.
	Motokultivator	Vozilo na motorni pogon s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12 kW, konstruisano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove.
	Samohodna mješalica za beton	Radna mašina za pripremu betona ili maltera bez obzira na način utovara, miješanja i istovara. Radnom mašinom se može upravljati s povremenim prekidima ili stalno.
	Čistač ulica	Stroj za metenje i sakupljanje pometenog smeća, s opremom koja mete otpatke prema otvoru za usisavanje i koja potom pneumatski brzim strujanjem vazduha ili mehaničkim sistemom kupljenja prenosi otpatke do zbirnog lijevka. Uređaji za metenje i sakupljanje mogu se nalaziti na posebnoj kamionskoj šasiji ili biti ugrađeni na vlastitu šasiju. Oprema može biti pričvršćena ili rastavljiva kao u slučaju zamjenjive karoserije.
	Samohodna dizalica	Dizalica s krakom na vlastiti pogon koja se pokreće, s ili bez tereta, bez potrebe za utvrđenom stazom i čija je stabilnost osigurana težinom. Kreće se na gumama, gusjenicama ili drugim sustavima pokretanja. U nepokretnom položaju

Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
		može se poduprijeti osloncima ili drugim dodacima koji povećavaju njenu stabilnost. Nadgradnja pokretne dizalice može se okretati u punom krugu, djelomično ili je nepomična. Obično je opremljena s jednim ili više dizala i/ili hidrauličnim cilindrima za podizanje i spuštanje kraka i tereta. Krak pokretne dizalice može biti teleskopski, artikulirani, rešetkasti ili njihova kombinacija, a oblikovan je tako da se može brzo spustiti. Teretom obješenim na krak upravlja se pomoću sklopa s ugrađenom kukom ili ostalih dodataka za utovar i dizanje u posebne svrhe.
	Bušilica	Stroj za bušenje rupa na gradilištima: - udarnim bušenjem, - kružnim bušenjem, - kružno udarnim bušenjem. Tokom bušenja bušilice su nepokretne. Mogu se samostalno kretati od jednog radnog mjesta na drugo.
	Kombajn	Radna mašina namijenjena za žetvu raznih žitarica, koja radne operacije žetve, vršidbe i vijanja žita obavlja u jednom procesu.
	Glodalica asfalta	Pokretna radna mašina za uklanjanje materijala sa kolovoznog zastora cestovnih prometnica upotrebljavajući motorni cilindar, na čijoj su površini ugrađeni alati za struganje; tokom struganja valjci rotiraju i stružu kolovozni zastor.
	Finišer za ceste	Pokretna radna mašina koja se upotrebljava pri izgradnji cesta za izvedbu površinskih slojeva od građevinskog materijala kao što je bitumenska mješavina, beton i šljunak. Finišeri mogu imati ravnalicu za zbijanje.
	Ostalo	Radne mašine koje nisu obuhvaćene gore navedenim popisom.

6. Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnja

Brojčana oznaka	Opis nadgradnje
01	Platforma
02	Otvorena nadgradnja; ili Otvorena nadgradnja sa utovarnom platformom; ili Otvorena nadgradnja sa dizalicom; ili Otvorena nadgradnja sa dizalicom i utovarnom platformom;
03	Zatvorena nadgradnja; ili

	Zatvorena nadgradnja sa utovarnom platformom;
04	Klimatizirana nadgradnja sa izoliranim zidovima i opremom za održavanje unutrašnje temperature; ili Klimatizirana nadgradnja sa izoliranim zidovima i opremom za održavanje unutrašnje temperature sa utovarnom platformom
05	Klimatizirana nadgradnja sa izoliranim zidovima bez opreme za održavanje unutrašnje temperature
06	S bočnom ceradom
07	Zamjenjiva nadgradnja
08	Nosač kontejnera
09	Vozilo opremljeno sa dizalicom s kukom
10	Kiper; ili Kiper sa dizalicom;
11	Cisterna
12	Cisterna za prevoz opasnih materija
13	Za prevoz životinja
14	Za prevoz vozila
15	Mikser za beton
16	Vozilo sa pumpom za beton
17	Za prevoz trupaca; ili Za prevoz trupaca sa dizalicom
18	Vozilo za skupljanje i odvoz otpada
19	Vozilo za čišćenje cesta i čišćenje kanalizacije
20	Kompresor
21	Za prevoz čamaca
22	Za prevoz jedrilica
23	Vozilo za pokretnu trgovinu ili oglašavanje
24	Za prevoz oštećenih vozila
25	Vozilo sa ljestvama
26	Vozilo sa dizalicom (osim auto dizalice iz vozila specijalne namjene u tački 9.2.5.)
27	Vozilo sa platformom za radove na visini
28	Vozilo sa opremom za bušenje
29	Niskopodna prikolica (labudica)
30	Za prevoz stakla
31	Vatrogasno vozilo
...	
99	Nadgradnja koja nije obuhvaćena popisom tačkama 1-31. (Vozilo za prevoz pčela; Vozilo sa elektro-agregatom; Vozilo za čišćenje snijega; Vozilo za odvoz fekalija; Vozila za komunalne usluge; Radionica; Kino projektor; Vozilo za fluorografisanje; Bife; Za zabavu; RTV; Sa telekomunikacionom opremom;

	Za stanovanje; Ambulanta; Biblioteka; Damper; Tegljač sa sedlom i dizalicom; Bušilica; Mikser za beton sa pumpom za beton; Ostalo; Priključno za prevoz putnika; ...)
--	---

7. Vozila kategorije T i C

Traktori sa točkovima:

Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
T1-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T2-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T3-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T4-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T5-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-

Traktori sa gusjenicama:

Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
C1-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
C2-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
C3-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
C4-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-

PRILOG III

NAMJENA VOZILA

Opšte poznata činjenica je da motorna i priključna vozila služe za prevoz/transport putnika (osoba) i tereta (stvari), kao i za vršenje određenog rada.

Lista namjena za sva vozila je:

- JAVNI PREVOZ PUTNIKA;
- JAVNI PREVOZ TERETA;
- TAKSI PREVOZ;
- RENTAKAR PREVOZ;
- PREVOZ ZA VLASTITE POTREBE;
- PREVOZ POSMRTNIH OSTATAKA;
- OSTALO (ova namjena se bira za putnički automobil i ostala vozila kojima ne odgovaraju navedene namjene);
- ZA VRŠENJE RADA (za RADNE MAŠINE, TRAKTORE, TERETNA VOZILA, te PRIKLJUČNIH VOZILA oblika karoserije: Radno...);
- VOJNO (vozila Oružanih snaga Bosne i Hercegovine);
- AUTO-ŠKOLA.

DODATAK 1

Kriteriji za razvrstavanje vozila u kategoriju N

1. Kategorizacija tipa vozila u kategoriji N zasniva se na tehničkim karakteristikama vozila iz tačaka od 2. do 6.
  2. Prostor (prostori) u kojem (kojima) se nalaze sjedeća mjesta u načelu mora (moraju) biti potpuno odvojen (odvojeni) od prostora za teret.
  3. Uz dopuštenje za odstupanje od zahtjeva iz tačke 2. osobe i teret mogu se prevoziti u istom prostoru pod uslovom da je prostor za teret opremljen sigurnosnim napravama koje su oblikovane tako da štite osobe koje se prevoze od pomicanja tereta tijekom vožnje, posebno u slučaju jakog kočenja i vožnje u krivinama.
  4. Sigurnosne naprave - naprave za vezivanje – koje su namijenjene za osiguravanje tereta u skladu s tačkom 3., kao i pregradni sistemi namijenjeni za vozila najveće mase do 7,5 tona, moraju biti oblikovani u skladu s odredbama odjeljaka 3. i 4. norme ISO 27956:2009 „Cestovna vozila – Osiguravanje tereta u dostavnim vozilima (furgonima) – Zahtjevi i postupci ispitivanja”.
    - 4.1. Zahtjevi iz tačke 4. mogu se verificirati izjavom o usklađenosti koju dostavi proizvođač.
    - 4.2. Kao drugu mogućnost za zahtjeve iz tačke 4. proizvođač može dokazati, pod uslovom da time zadovolji tijelo za homologaciju, da ugrađene sigurnosne naprave pokazuju istovrijedan nivo zaštite kao što je predviđa navedena norma.
  5. Broj sjedećih mjesta osim sjedećeg mjesta za vozača ne smije prelaziti:
    - (a) 6 za vozila kategorije N1;
    - (b) 8 za vozila kategorije N2 ili N3.
  6. Vozila moraju pokazivati kapacitet prijevoza tereta jednak ili veći od kapaciteta prijevoza osoba, izražen u kg.
    - 6.1. U tom smislu, ove jednačine moraju biti zadovoljene u svim konfiguracijama, posebno kada su zauzeta sva sjedeća mjesta:
      - (a) ako je $N = 0$:
$$P - M \geq 100 \text{ kg};$$
      - (b) ako je $0 < N \leq 2$:
$$P - (M + N \times 68) \geq 150 \text{ kg};$$
      - (c) ako je $N > 2$:
$$P - (M + N \times 68) \geq N \times 68;$$
- gdje slova imaju sljedeća značenja:
„P” je najveća tehnički dozvoljena ukupna masa vozila;
„M” je masa vozila u voznom stanju;
„N” je broj sjedećih mjesta osim sjedećeg mjesta za vozača.

- 6.2. Masa opreme koja je ugrađena na vozilo radi smještaja tereta (npr. rezervoar za gorivo, nadogradnja itd.), rukovanja teretom (npr. dizalica, podizna platforma itd.) i za osiguravanje tereta (npr. naprave za osiguravanje tereta) mora se uključiti u M – masu vozila u voznom stanju.

Masa opreme koje se ne upotrebljava za gore navedene svrhe (npr. kompresor, vitlo, električni generator, radiodifuzijska oprema itd.) ne uključuje se u M – masu vozila u voznom stanju radi upotrebe gore navedene formule.

7. Zahtjevi iz tačaka od 2. do 6. moraju se zadovoljiti za sve varijante i izvedbe tipa vozila.

8. Kriteriji za razvrstavanje vozila u kategoriju N1.

8.1. Vozilo se mora razvrstati u kategoriju N1 ako su ispunjeni zahtijevani kriteriji.

Ako jedan ili više kriterija nisu ispunjeni, vozilo se mora razvrstati u kategoriju M1.

8.2. Osim općih kriterija iz tačaka od 2. do 6. kriteriji iz tačaka od 8.2.1. do 8.2.3.5. moraju biti ispunjeni za kategorizaciju vozila u kojima prostor u kojem se nalazi vozač i teret predstavlja jednu cjelinu (npr. Nadogradnja tipa „BB”).

8.2.1. Činjenica da je zid ili pregrada, potpuno ili djelomično, smješten između reda sjedišta i prostora za teret ne isključuje obavezu ispunjavanja zahtijevanih kriterija.

8.2.2. Kriteriji su sljedeći:

- (a) teret treba biti moguće utovarivati preko zadnjih vrata, vrata prtljažnika ili bočnih vrata koja su oblikovana i proizvedena za takvu namjenu;
- (b) u slučaju zadnjih vrata, otvor za utovarivanje mora zadovoljavati sljedeće kriterije:
- i. ako je vozilo opremljeno samo jednim redom sjedišta ili samo sjedištem za vozača, najmanja visina otvora za utovarivanje mora biti 600 mm;
  - ii. ako je vozilo opremljeno s dva ili više redova sjedišta, najmanja visina otvora za utovarivanje mora biti barem 800 mm, dok površina otvora mora biti barem 12 800 cm²;
- (c) prostor za teret mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
- „prostor za teret” znači dio vozila koji se nalazi iza reda (redova) sjedišta ili iza sjedišta za vozača ako je vozilo opremljeno samo jednim sjedištem za vozača;
- i. podnica prostora za teret načelno mora biti ravna;
  - ii. kada je vozilo opremljeno jednim redom sjedišta ili jednim sjedištem, najmanja dužina prostora za teret mora iznositi barem 40 % razmaka osovina;
  - iii. kada je vozilo opremljeno s dva ili više redova sjedišta, najmanja dužina prostora za teret mora iznositi barem 30 % razmaka osovina.

Kada se sjedišta u zadnjem redu sjedišta mogu ukloniti iz vozila bez upotrebe posebnog alata, zahtjevi za dužinu prostora za teret moraju biti ispunjeni kada su sva sjedišta ugrađena u vozilo;

iv. zahtjevi za dužinu prostora za teret moraju biti ispunjeni kada su sjedišta u prvom redu ili u zadnjem redu, ovisno o situaciji, uspravljena u svoj uobičajeni položaj u kojem ih upotrebljavaju putnici u vozilu.

8.2.3. Posebni uslovi za mjerenje

8.2.3.1. Definicije

(a) „*Visina otvora za utovarivanje*” znači vertikalni razmak između dviju vodoravnih ravni od kojih jedna dodiruje najvišu tačku donjeg dijela otvora vrata, a druga najnižu tačku gornjeg dijela otvora vrata;

(b) „*površina otvora za utovarivanje*” znači najveća površina pravougla projekcije na vertikalnu ravan, okomitu na središnju os vozila, najvećeg dopuštenog otvora kada su zadnja vrata ili vrata prtljažnika otvorena;

(c) „*razmak osovina*” za potrebe upotrebe uslova iz tačaka 8.2.2. i 8.3.1. smatra se razmakom između:

- i. osi prednje osovine i osi druge osovine u slučaju vozila s dvije osovine; ili
- ii. osi prednje osovine i osi zamišljene osovine koja je jednako udaljena od druge i treće osovine u slučaju vozila s tri osovine.

8.2.3.2. Namještanje sjedišta

(a) sjedišta se namještaju u svoje krajnje zadnje položaje;

(b) naslon sjedišta, ako se može namještati, namješta se tako da se može smjestiti trodimenzionalna naprava za određivanje tačke H s nagibom trupa od 25 stepeni;

(c) naslon sjedišta, ako se ne može namještati, mora biti u položaju koji je odredio proizvođač;

(d) ako se sjedište može namještati po visini, namješta se u svoj najniži položaj.

8.2.3.3. Uslovi za vozilo

(a) vozilo mora biti u stanju opterećenja koje odgovara njegovoj najvećoj masi;

(b) kotači vozila moraju biti usmjereni ravno naprijed.

8.2.3.4. Zahtjevi iz tačke 8.2.3.2. ne primjenjuju se kada je vozilo opremljeno zidom ili pregradom.

8.2.3.5. Mjerenje dužine prostora za teret

(a) kada vozilo nije opremljeno pregradom ili zidom, dužina se mora mjeriti od vertikalne ravnine koja dodiruje zadnju krajnju tačku vrha naslona sjedišta do zadnje unutrašnje ravnine vrata ili vrata prtljažnika, u zatvorenom položaju;

(b) kada je vozilo opremljeno pregradom ili zidom, dužina se mora mjeriti od vertikalne ravnine koja dodiruje zadnju krajnju tačku pregrade ili zida do zadnje unutarne ravnine vrata ili vrata prtljažnika, zavisno od toga šta je primjenjivo, u zatvorenom položaju;

(c) zahtjevi za dužinu moraju biti ispunjeni najmanje duž vodoravne linije u uzdužnoj vertikalnoj ravnini koja prolazi kroz središnju os vozila na nivou poda prostora za teret.

8.3. Osim općih kriterija iz tačaka od 3.2. do 3.6. kriteriji iz tačaka od 8.3.1. do 8.3.4. moraju biti ispunjeni za kategorizaciju vozila u kojima prostor u kojem se nalazi vozač i teret predstavlja jednu cjelinu (npr. nadogradnja tipa „BE”).

8.3.1. Ako je vozilo opremljeno zatvorenim tipom nadogradnje primjenjuje se sljedeće:

- (a) teret treba biti moguće utovarivati preko zadnjih vrata, vrata prtljažnika ili bočnih vrata, ili na drugi način;
- (b) najmanja visina otvora za utovarivanje mora biti 800 mm, dok površina otvora mora biti barem 12 800 cm² ;
- (c) najmanja dužina prostora za teret mora iznositi barem 40 % razmaka osovina.

8.3.2. Kada je vozilo opremljeno prostorom za teret, primjenjuju se samo odredbe iz točaka 8.3.1. (a) i (c).

8.3.3. Za primjenu odredbi iz tačke 8.3. primjenjuju se definicije iz tačke 8.2. *mutatis mutandis*.

8.3.4. Zahtjevi s obzirom na dužinu moraju biti ispunjeni duž vodoravne crte koja leži u uzdužnoj ravnini koja prolazi kroz os vozila na razini podnice prostora za teret.

Dodatak 2.

Postupak za provjeravanje može li se vozilo kategorizirati kao terensko vozilo

0. Općenito

0.1 Za potrebe razvrstavanja vozila kao terensko vozilo primjenjuje se postupak koji je opisan u ovom Dodatku.

1. Uslovi ispitivanja za geometrijska mjerenja

1.1. Vozila koja pripadaju kategoriji M 1 ili N 1 trebaju biti bez opterećenja, s ispitnom lutkom koja odgovara mjerama 50 % muške populacije koja je postavljena na vozačko sjedište i opremljena rashladnom tekućinom, mazivom, gorivom, alatom i rezervnim točkom (ako se isporučuje kao OEM oprema).

Ispitna lutka može se zamijeniti sa sličnom napravom iste mase.

1.2. Vozila, osim vozila iz tačke 1.1., moraju se opteretiti do svoje najveće tehnički dopuštene ukupne mase (NDM).

Raspodjela mase po osovinama mora biti takva da predstavlja najnepovoljniji slučaj s obzirom na zadane kriterije.

1.3. Vozilo koje je predstavnik tipa mora se dostaviti tehničkoj službi u uslovima koji su određeni u tački 1.1. ili 1.2. Vozilo mora biti zaustavljeno, s točkovima usmjerenim ravno naprijed.

Tlo na kojem se obavljaju mjerenja mora biti što je moguće više ravno i vodoravno (najveći nagib od 0,5 %).

2. Mjerenje uglova prednjeg i zadnjeg prepusta i ugla kosine

2.1. Ugao prednjeg prepusta mora se mjeriti u skladu s tačkom 6.10. norme ISO 612:1978.

2.2. Ugao zadnjeg prepusta mora se mjeriti u skladu s tačkom 6.11. norme ISO 612:1978.

2.3. Ugao kosine mora se mjeriti u skladu s tačkom 6.9. norme ISO 612:1978.

2.4. Pri mjerenju ugla zadnjeg prepusta, naprave za zaštitu od zadnjeg podlijetanja koje se mogu namještati po visini mogu se namjestiti u gornji položaj.

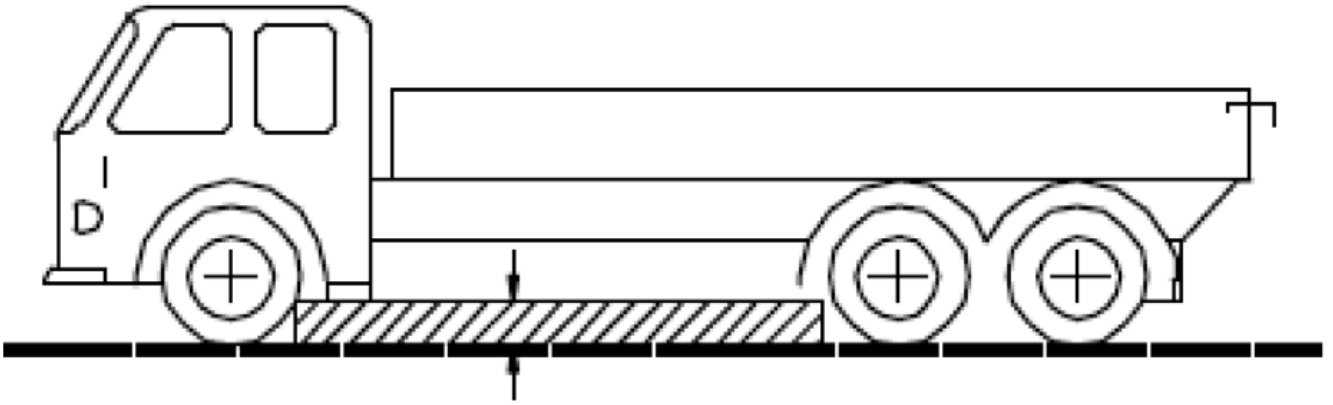
2.5. Odredba iz tačke 2.4. ne smatra se kao obaveza da osnovno vozilo bude serijski opremljeno zaštitom od zadnjeg podlijetanja. Međutim, proizvođač osnovnog vozila mora obavijestiti proizvođača u sljedećem stupnju da vozilo mora zadovoljavati zahtjeve za ugao kosine kada se opremi sa zaštitom od zadnjeg podlijetanja.

3. Mjerenje klirensa

3.1. Zračnost od tla između osovina (Klirens)

3.1.1. „*Klirens*” znači najkraći razmak između ravnine tla i najniže čvrste tačke vozila.

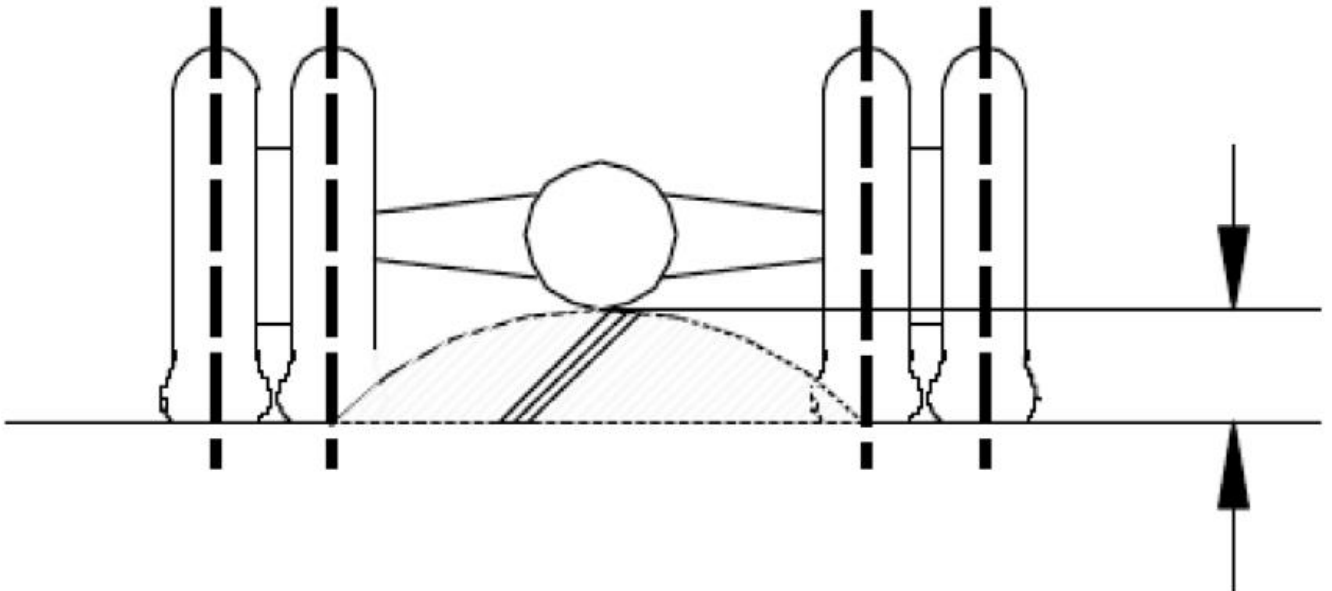
Za primjenu te definicije uzima se u obzir razmak između zadnje osovine prednje grupe osovina i prve osovine zadnje grupe osovina.

3.1.2. Niti jedan kruti dio vozila ne smije viriti u zacrnjeni dio prikazan na slici.

3.2. Klirens ispod neke osovine

3.2.1. „Klirens” znači udaljenost do tla ispod najviše tačke luka kružnice, koji prolazi kroz središte površine dodira točkova s tlom jedne osovine (kod dvostrukih točkova to je unutarnji točak) i dodiruje najnižu čvrstu tačku na vozilu između točkova.

3.2.2. Zavisno od slučaja, mjerenje klirensa mora se provesti na svakoj od osovina jedne grupe osovina.